

Dominiques

Vic

**PROJETE
LINGÜÍSTIC**

Novembre 2019

El projecte lingüístic és l'instrument fonamental i imprescindible per avançar en la implantació del model d'educació plurilingüe i intercultural que contribueixi a desenvolupar la competència comunicativa i intercultural de cada alumne, capacitant-lo per adquirir nou coneixement i comunicar-se de manera efectiva, amb parlants d'altres llengües i orígens culturals, en un ventall ampli de contextos.

1. Introducció

A l'hora d'elaborar el nostre Projecte Lingüístic de centre prenem com a punt de partida el que es recull en el document *El model lingüístic del sistema educatiu de Catalunya. L'aprenentatge i l'ús de les llengües en un context educatiu multilingüe i multicultural* on diu:

- El projecte lingüístic forma part del projecte educatiu del centre, i és el recull organitzat dels acords presos sobre propostes educatives per a l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües i sobre els usos lingüístics del centre educatiu. Es tracta d'un instrument que ajuda a desenvolupar de manera coherent i eficaç les activitats d'aprenentatge lingüístic i que posa l'accent en els acords de gestió educativa diària dels centres. És, doncs, una eina pedagògica i flexible que evoluciona a partir de les estratègies educatives fixades i de l'assoliment dels objectius marcats.
- Per elaborar el projecte lingüístic el centre ha de tenir en compte el seu propi context sociolingüístic i el del seu entorn, el bagatge lingüístic de l'alumnat i les seves necessitats individuals, els resultats en les avaluacions internes i externes, les avaluacions generals del sistema i la competència lingüística del professorat. Aquesta anàlisi serveix per establir els objectius lingüístics del centre des de tres punts de vista: els objectius d'aprenentatge de les diferents llengües per a l'alumnat, els usos lingüístics que s'establiran i promouran, i el desenvolupament professional i lingüístic de l'equip docent.
- Els eixos estratègics del projecte lingüístic, a partir dels quals s'estructura el document són els següents:
 - El paper de la llengua catalana, com a eix vertebrador d'un projecte educatiu plurilingüe i els usos lingüístics en el centre.
 - El tractament de les llengües, tant les curriculars com les no curriculars, en els espais d'educació formal i no formal del centre.
 - Els aspectes d'organització i de gestió que tinguin repercussions metodològiques i lingüístiques.
- Les decisions que es recullen al projecte lingüístic s'estructuren a partir de tres nivells: la classe, l'escola i l'entorn i s'organitzen en tres àrees principals: comunicació (usos lingüístics), metodologies i organització. La combinació de les àrees i dels nivells proporciona un marc de treball que permet gestionar les necessitats lingüístiques específiques com un tot.

2. Presentació de l'escola i anàlisi del context

L'escola **Dominiques Vic** és una escola situada en el casc antic de la ciutat de Vic, acull alumnes des de 4 mesos fins a 12 anys i imparteix les etapes d'educació infantil (1r i 2n cicle) i educació primària.

És una escola arrelada al barri, a la ciutat, que promou la llengua catalana, la cultura i les tradicions de casa nostra.

La nostra escola és reflex de la ciutat de Vic, i hi trobem molts alumnes procedents de diferents països, llengües i cultures: del Magrib, de la resta d'Àfrica, de Centre i Sudamèrica, de l'Índia, de la Xina....

Curs 2019-20	Alumnat d'infantil i primària
PROCEDÈNCIA	Percentatge
Nord d'Àfrica	22.4 %
Resta d'Àfrica	24.2 %
Amèrica central i Amèrica del Sud	15.1 %
Àsia	11 %
Unió Europea	5 %
Resta d'Europa	2.7 %
	80.4 %

Actualment a l'escola hi ha 219 alumnes. El 80% d'aquests tenen nacionalitat estrangera. Tot i que alguns dels alumnes de l'escola tenen matrícula ordinària ja que són nascuts a Catalunya, no coneixen la llengua catalana i la majoria, per raons culturals i econòmiques no han anat a la llar d'infants, per tant, quan arriben a l'escola a P3 els suposa el primer contacte amb el context escolar i la llengua catalana.

Bona part d'aquests **alumnes** han nascut aquí, sí, però l'entorn familiar conserva llengua, tradicions, costums del país d'origen. Tot i que des de l'escola promovem i fomentem un context sociolingüístic catalanoparlant, ens trobem amb moltes famílies que no entenen ni parlen el català. Es donen situacions en les quals els nens/es fan d'intèrprets dels pares.

La diversitat que hi ha a l'escola és una riquesa i alhora un repte.

Pel que fa al **professorat**, tot l'equip de mestres i educadores disposa de la capacitació i el coneixement de la llengua catalana i castellana. Hi ha docents que tenen l'especialitat i bon domini de la llengua anglesa; i altres tenen un cert coneixement i domini.

Referent a les persones que intervenen en la resta d'activitats de l'escola (monitors de menjador, d'activitats extraescolars, personal d'administració i serveis, cuinera, junta de l'AMPA...) utilitzen la llengua catalana com a llengua de comunicació.

3. Definició de les llengües a l'escola

La nostra escola es una escola arrelada al barri, a la ciutat, que promou la llengua catalana, la cultura i les tradicions de casa nostra.

Podem dir que:

- La llengua catalana és la llengua vehicular de comunicació i de les diferents activitats d'ensenyament-aprenentatge del centre. És l'eina de cohesió i integració entre totes les persones del centre i és el vehicle d'expressió de les diferents activitats acadèmiques, així com també en la gestió administrativa i en la relació amb les famílies.
- La nostra escola ha participat i participa del procés migratori que ha rebut la ciutat de Vic en els darrers 20 anys aproximadament, la qual cosa fa que existeixi, cada vegada més, una diversitat lingüística important, amb famílies de procedència i cultures molt diverses.
- A més del català, a la nostra escola s'imparteixen aquestes llengües:
 - Castellà: és la segona llengua d'ensenyament-aprenentatge de l'escola. Com a tal, s'introdueix a cicle inicial, amb el tractament curricular establert.
 - Anglès: té el tractament de llengua estrangera. S'introdueix a partir de LL2 (Llar d'Infants) en les diferents unitats de programació, s'inicia a infantil (3-6) com a activitat complementària i a primària (6-12) la fem tant com a hora reglada com a activitat complementària.

Al llarg de l'educació primària, acompanyem els nostres alumnes per tal d'ajudar-los a...

- ↳ Desenvolupar les competències lingüístiques bàsiques tant en llengua catalana, com en llengua castellana per poder-se comunicar de manera eficaç oralment i per escrit.
- ↳ Valorar la lectura, i l'hàbit lector, com una activitat bàsica per assolir objectius personals i participar en els temps de lectura que proposi el centre dins l'horari lectiu.
- ↳ Adquirir, almenys en una llengua estrangera, la competència comunicativa bàsica que permeti expressar i comprendre missatges senzills i comunicar-se amb els altres en situacions quotidianes.

4. Criteris d'introducció de les llengües

A la nostra escola ens proposem com a línies de treball:

- Ús de la llengua catalana com a llengua vehicular dels aprenentatges i d'expressió i comunicació en el centre, essent punt de referència per a l'aprenentatge del castellà.
- Respecte per la llengua materna de l'alumne/a.

- Domini del català i del castellà a l'acabament de la Primària.
- Introducció de la llengua anglesa en l'Educació Infantil, com a activitat complementària.
- Introducció de matèries curriculars en anglès (Science a partir de 3r de Primària).
- Assistència i participació a obres de teatre en anglès (a Primària).
- Participació en una Escola de Natura en Anglès al llarg de la Primària.
- Organització i funcionament d'una aula per a l'aprenentatge de la llengua catalana (Aula d'Acollida) per als alumnes nous al sistema educatiu de Catalunya.
- Organització, a través de l'AMPA, activitats extraescolars d'anglès (tant per infantil com per primària).

↳ Introducció de la llengua catalana

La llengua catalana, com a llengua vehicular de l'escola, s'incorpora al centre des del primer moment de l'escolarització, a l'etapa de la Llar d'Infants.

Com a claustre de l'escola entenem que la llengua ha de tenir, des de l'inici del seu ensenyament, dues funcions:

- a) **Una funció comunicativa:** es tracta d'ajudar l'alumne/a a adequar l'ús de la llengua en el context que l'utilitza, de manera que es converteixi en un instrument d'ús i comunicació, a través del qual va ampliant la seva capacitat d'expressió.
- b) **Una funció representativa:** es tracta d'ajudar l'alumne a organitzar el propi pensament a través del llenguatge. Aquesta feina va més enllà de l'àrea estricta de la llengua i és i ha de ser, objecte de treball en totes les àrees. Des de les àrees, la llengua es treballa tot col·laborant:
 - A fomentar una bona comprensió lectora.
 - A organitzar el pensament
 - A recollir, estructurar i ordenar la informació treballada.
 - A fer un tractament acurat de l'expressió oral i escrita.

El fet d'entendre la llengua catalana com a primera llengua suposa:

1. Posar el català com a llengua base i referencial, i per tant, introduir les estructures comunes de les llengües en català.
2. Evitar la repetició de continguts, a través d'una bona seqüenciació i coordinació amb la resta de llengües que s'ensenyen a l'escola.

↳ Introducció de la llengua castellana

A l'escola, entenem la llengua castellana com a segona llengua. Es fa la introducció del castellà en el cicle inicial, treballant-lo de manera bàsica a través de l'expressió oral i la introducció de vocabulari a partir de camps semàntics essencials: la casa, la família, l'escola...

La introducció de la llengua castellana es fa tenint present la diversitat del nostre alumnat: uns que la parlen a casa seva, altres com a segona llengua, altres amb poca competència lingüística tant a català com a castellà... En aquest sentit, és important treballar des de contextos pròxims, afavorir l'expressió oral tot estructurant correctament les frases, ajudant a la lectura i comprensió...

Mica en mica es van introduint i treballant els diferents continguts del currículum.

📖 Introducció de la llengua anglesa

A l'escola l'anglès és la llengua estrangera, tot i que tenim molts infants/famílies per als quals és la llengua materna.

S'introdueix a educació infantil (3-6) com a activitat complementària, a través de jocs i cançons. A primària (6-12) li donem una doble dotació, la fem com a hora reglada i com a activitat complementària.

La introducció de la llengua anglesa ha de poder afavorir:

- Que els alumnes es mostrin receptius i interessats envers la llengua i els trets culturals del món anglosaxó.
- Que valorin la llengua anglesa com a instrument de cultura i comunicació.
- Que treballin més específicament els aspectes de la fonètica i l'entonació per a una bona comunicació oral.
- Que s'afavoreixi progressivament la lectura, tenint present l'estructura lingüística i la comprensió.
- Que l'aprenentatge ajudi a resoldre situacions de comunicació quotidianes senzilles a nivell oral.

3. Criteris generals de tractament de les llengües

Des de l'escola entenem que l'ensenyament de totes les llengües ha de tenir una funció comunicativa (enfortir la capacitat d'ús, ajudant l'alumne a saber argumentar, descriure, narrar, exposar...en la vida quotidiana) i una funció representativa (de reflexió, quan calgui, en relació als components de la llengua). La llengua ha de ser funcional.

Prioritzem el treball de la **llengua oral** en tots els seus registres. Un bon aprenentatge de la llengua oral (parlar, escoltar, exposar, dialogar,...) és fonamental per a l'aprenentatge de la resta d'àrees. Un bon domini de l'expressió oral és bàsic per ser persones/ciutadans que estiguin preparats per saber expressar, de forma raonada i coherent, les seves opinions i sentiments. Habitualment es treballa la llengua oral en tots els cicles i en totes les modalitats (entrevista, conversa, dramatització, argumentació,...), tant a llengua catalana com a llengua castellana.

Als primers cursos és fonamental un bon treball de l'expressió oral, donat que molts dels nostres alumnes no parlen català a casa seva. És imprescindible que el nostre alumnat tingui una bona base oral per tal d'assolir la resta d'aprenentatges i, sobretot, per a l'aprenentatge de la lectoescriptura.

Pel que fa a la **llengua escrita**, l'objectiu és que, al final de l'ensenyament obligatori, els alumnes siguin lectors i escriptors competents. A la nostra escola, fem un tros d'aquest camí, l'etapa d'educació primària.

Ens plantegem el procés d'inici d'adquisició de la lectoescriptura entre P5 i primer (P5 per aquells alumnes que estiguin preparats), considerant que als cursos anteriors s'han treballat les prèvies

d'aquest procés (consciència fonològica, expressió oral,...); i la consolidació de la lectura i l'escriptura a finals de cicle inicial.

A l'Educació Primària es treballa la producció de diferents tipus de text, amb coherència i una ortografia correcta, tant a l'àrea de català com a la resta d'àrees no lingüístiques; utilitzant, també les TIC.

El català és la llengua vehicular que s'utilitza en totes les àrees (a excepció de la de llengua castellana i llengua anglesa). Per tant, el professorat vetlla per la comprensió i l'expressió en català, en totes les àrees del currículum.

El tractament de la llengua catalana i castellana es fa tenint en compte les diferents **dimensions**:

Dimensió comunicació oral

La comunicació oral consisteix en la capacitat de comprendre i expressar missatges orals tenint present la situació comunicativa.

Aquesta dimensió està integrada per tres competències:

Competència 1. Comprendre textos orals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i escolars.

Competència 2. Produir textos orals de tipologia diversa adequats a la situació comunicativa.

Competència 3. Interactuar oralment d'acord amb la situació comunicativa utilitzant estratègies conversacionals.

Dimensió comprensió lectora

La comprensió lectora és la capacitat d'una persona per entendre, valorar i emprar textos escrits, per tal d'assolir objectius personals, desenvolupar el propi coneixement i potenciar-lo, així com també per poder participar en la societat.

Aquesta dimensió està integrada per quatre competències:

Competència 4. Llegir amb fluïdesa per comprendre textos de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i escolars en diferents suports i formats.

Competència 5. Aplicar estratègies de comprensió per obtenir informació, interpretar i valorar el contingut d'acord amb la tipologia i la complexitat del text i el propòsit de la lectura.

Competència 6. Utilitzar, per comprendre un text, l'estructura i el format de cada gènere textual i el component semàntic de les paraules i de les estructures morfosintàctiques més habituals.

Competència 7. Aplicar estratègies de cerca i gestió de la informació per adquirir coneixement propi.

Dimensió expressió escrita

L'expressió escrita és la capacitat d'utilitzar l'escriptura com una activitat que permet comunicar-se, organitzar-se, aprendre i participar en la societat. Implica un suport i un sistema de representació gràfica del llenguatge que té la qualitat de fixar el missatge i mantenir-lo en el temps.

Aquesta dimensió està integrada per tres competències:

Competència 8. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa i el destinatari.

Competència 9. Produir textos de tipologies diverses amb un lèxic i estructura que s'adeqüin al tipus de text, a les intencions i al destinatari.

Competència 10. Revisar el text per millorar-lo i tenir cura de la seva presentació formal en funció de la situació comunicativa.

Dimensió literària

La literatura és una font estètica i cultural, ajuda a comprendre el món que ens envolta i inclou els diversos gèneres: poètics, narratius, teatrals, des dels més tradicionals als més actuals. L'aproximació a les obres literàries facilita el desenvolupament de l'hàbit lector i escriptor, així com el coneixement i vinculació a la llengua i cultura pròpia i d'altri. A més d'estimular la creativitat, desenvolupa el sentit crític. Per poder gaudir del fet literari, el lector ha de tenir accés a obres ben diverses. Ha de poder interpretar correctament els recursos lingüístics i estilístics que els autors utilitzen i ha de conèixer de manera bàsica.

Aquesta dimensió està integrada per dues competències:

Competència 11. Llegir fragments i obres i conèixer alguns autors i autores significatius de la literatura catalana, castellana i universal.

Competència 12. Crear textos amb recursos literaris per expressar sentiments, realitats i ficcions.

Dimensió plurilingüe i intercultural

Les competències d'aquesta dimensió plantegen continguts relacionats amb les habilitats i destreses per a la convivència, el respecte i l'enteniment entre les persones basats en els usos socials de les llengües en contextos multilingües. Es parteix de la idea que aprendre llengües és, abans que una altra cosa, aprendre a comunicar-se amb altres persones, a prendre contacte amb realitats diverses i a assumir la pròpia expressió com a modalitat fonamental d'obertura als altres.

Aquesta dimensió està integrada per dues competències:

Competència 13. Ser conscient de la pertinença a la comunitat lingüística i cultural catalana, i mostrar interès per l'ús de la llengua catalana.

Competència 14. Conèixer i valorar la diversitat lingüística i cultural de Catalunya, l'Estat espanyol, d'Europa i del món.

En el conjunt de totes les etapes es procurarà que els alumnes facin un aprenentatge que no sigui exclusivament acadèmic i que tingui un grau important de funcionalitat, aquesta qüestió és especialment necessària en els alumnes que s'incorporen de forma tardana a l'escola i tenen una llengua d'origen que no és la catalana.

Educació infantil: 1r cicle (0-3 anys) i 2n cicle (3-6 anys)

En aquesta etapa tot l'ensenyament és en llengua catalana. Els alumnes que no tenen aquesta llengua com a materna són escolaritzats mitjançant la immersió lingüística.

S'introdueix la llengua anglesa, amb una sessió setmanal, de forma oral.

Educació Primària

Distribució horària de les llengües a l'etapa de primària:

Cicle Inicial

A cicle inicial es dediquen un total de 2 h setmanals a la lectura i 2,5 hores setmanals al treball de llengua catalana (un total de 157,5 h/curs).

A la llengua castellana s'hi dediquen 2,5 hores setmanals (87,5 h/ curs). El treball del castellà és bàsicament a partir de l'aprenentatge oral, buscant l'adquisició de la riquesa lèxica i de l'expressió.

La llengua anglesa s'introdueix en aquest cicle a raó d'1 hora setmanal (35 h/curs), tant a 1r com a 2n. Com en el cas de castellà, el treball és essencialment oral.

Cicle Mitjà

A cicle mitjà es dediquen un total de 2 h setmanals a la lectura i 2,5 hores setmanals al treball de llengua catalana (un total de 157,5 h/curs).

A la llengua castellana s'hi dediquen 2,5 hores setmanals (87,5 h/ curs).

A la llengua anglesa s'hi dediquen 2 hores a la setmana (70 h/curs), tant a 3r com a 4t.

Cicle Superior

A cicle superior es dediquen un total de 2 h setmanals a la lectura i 2 hores setmanals al treball de llengua catalana (un total de 140 h/curs).

A la llengua castellana s'hi dediquen 2,5 hores setmanals (87,5 h/ curs).

A la llengua anglesa s'hi dediquen 3 hores a la setmana (105 h/curs), tant a 5è com a 6è.

Per a tots tres cicles, els continguts i les estructures comuns estan inclosos dins les hores de llengua catalana i castellana, ensenyant-se primer en llengua catalana i buscant-ne l'aplicació al castellà.

En tots els casos es comptabilitzen les hores partint de les 25 hores lectives setmanals.

El centre ofereix i porta a terme, també, activitats complementàries relacionades amb l'àmbit lingüístic, sempre amb un caràcter de reforç o d'ampliació, sense que s'avanci en la implementació del currículum.

Pel que fa a la llengua catalana:

- Cicle inicial: taller Som escriptors (1 h/setmanal)
- Cicle mitjà: taller Som escriptors (½ h/setmanal)
- Cicle superior: taller Som escriptors (1 h/setmanal)

Pel que fa a la llengua anglesa:

- Infantil: Taller d'expressió en anglès (1 h/setmanal)
- Cicle inicial: Story Corner (1 h/setmanal)
- Cicle mitjà: Science (1 h/setmanal)
- Cicle superior: Science (1 h/setmanal)

4. Criteris metodològics i organitzatius en relació a l'aprenentatge de les llengües

Al llarg de tota l'escolarització, l'escola vetlla perquè es porti a terme amb fidelitat el **Projecte de Lectura FET**, dedicant recursos personals i materials, assistint a cursos de formació i compartir-la amb els mestres.

Amb el Projecte de lectura anem treballant cadascun dels components que intervenen en la lectura: Consciència fonològica - Principi alfabètic - Lectura de paraules sense sentit - Lectura de paraules amb sentit - Fluïdesa lectora -Comprensió lectora.

Dediquem 2 hores setmanal a la lectura (quatre sessions de ½ hora, quatre dies a la setmana), en petits grups homogenis per tal d'afavorir el progrés de cada alumne des del seu nivell. Ho fem amb els alumnes de P5, de cicle inicial, i de cicle mitjà i superior.

Trimestralment passem les proves d'avaluació (a infantil i cicle inicial el PACBALL i a cicle mitjà i superior Proves Canals). El resultat d'aquestes proves ens dóna molta informació sobre el moment d'aprenentatge en què es troba l'alumne i ens permet refer trimestralment els grups. Cada grup fa lectura de textos/llibres adequats al seu nivell.

Metodològicament, a tota l'etapa de primària, a la classe de llengua hi ha dos mestres a l'aula o es fan **desdoblaments** de forma heterogènia.

Així podem atendre millor tots els alumnes i ajudar-los a avançar des de la seva situació i possibilitats; l'atenció individualitzada es fa més viable.

Com ho fem en diferents àrees, també utilitzem **les TIC** en l'aprenentatge de les llengües. Així mateix, incorporem exposicions orals en la programació de les diferents àrees.

Així mateix fomentem el treball i vivència de les nostres **festes i tradicions**: Castanyada, Pastorets, Dijous Gras i Carnaval, Jocs Florals i Sant Jordi. Són molt bones ocasions per propiciar tot el treball de la dimensió literària de la llengua en les diferents versions de poemes, endevinalles, cançons i danses... També acostem aquestes festes i tradicions a les **famílies** realitzant activitats obertes a la seva participació.

5. Recursos i accions complementaris

a) Recursos complementaris

Donada la realitat del nostre alumnat, disposem **d'aula d'acollida** i tenim un **Pla d'acollida**.

L'alumnat nouvingut s'integra des de la seva arribada dins l'aula ordinària. Donada la heterogeneïtat de l'alumnat i tenint en compte que el treball inclusiu forma part del PEC del nostre centre, la nostra organització pedagògica preveu que els alumnes a partir de 3r vagin a l'Aula d'Acollida, entesa com a recurs tant dins com fora de l'aula ordinària.

El mestre d'aula d'acollida és l'encarregat de programar l'aprenentatge de la llengua catalana, però la participació i la incorporació a l'aula, també són fonamentals per a l'adquisició de la llengua (relació amb els companys, hàbits, horaris, normes, organització general del centre i de l'aula, estructures comunicatives comunes,...).

El **pla d'acollida** és el conjunt d'actuacions que l'escola posa en marxa per tal de facilitar l'adaptació de l'alumnat que s'incorpora de nou al centre. S'acostuma a referir a alumnes que provenen d'altres països i que han de portar a terme un procés d'adaptació escolar i d'aprenentatge de la llengua.

Nosaltres entenem el pla d'acollida d'una manera més àmplia, referit a TOTS els alumnes, i les seves famílies, que inicien l'escolarització al centre en qualsevol circumstància.

b) Accions complementàries

L'escola participa en tota una sèrie d'activitats del **Pla educatiu d'entorn**, com per exemple el Pack de Cultura catalana, que cada curs porten a terme els alumnes de 3r

